

Forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i barnevern

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 09.04.2021 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2 annet ledd.

Kapittel 1. Virkeområde og formål

§ 1. Virkeområde og formål

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir masterutdanning i barnevern, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1.

Forskriften gjelder 2-årig i masterutdanning i barnevern.

Forskriften skal sikre et nasjonalt likeverdig faglig nivå på utdanningen, slik at kandidatene som uteksamineres, har en felles sluttkompetanse, uavhengig av utdanningsinstitusjon.

§ 2. Formål med utdanningen

Formålet med utdanningen er å utdanne kandidater som skal bidra til at barn og unge som lever i utsatte livssituasjoner får riktig hjelp til rett tid. Utdanningen skal sette kandidaten i stand til å forstå og forvalte de virkemidlene barnevernet rår over.

Utdanningen skal også sikre kompetanse som danner grunnlag for at samiske barns og minoritetsbarns rett til eget språk, kultur, etnisitet og religion ivaretas i vurderingen av barnets beste og i barnevernets arbeid jf. nasjonalt og internasjonalt regelverk.

Det er et formål å videreutvikle kandidatens evne til analytisk tenkning og til å anvende klinisk barnevernsfaglig kompetanse. Kandidatene skal kunne reflektere kritisk over egen praksis, samt vurdere sammenhenger mellom samfunnsmandat, politiske diskurser, forskning, gjeldende regelverk og relevant rettspraksis.

Kjernekompetansen i utdanningen er knyttet til forsknings- og praksisbasert kunnskap, samt kunnskap fra barn, unge og deres foresatte. Det barnevernsfaglige arbeidet innebærer blant annet forebygging, veiledning, utrednings- og endringsarbeid, med barn, unge og familier som lever i en utsatt livssituasjon, samt forvaltning, saksbehandling og kritisk tenkning i beslutningsprosesser.

Barnevernsfaglig kompetanse bygger på bidrag fra flere fagområder innenfor samfunnsvitenskap, humaniora, rettsvitenskap og naturvitenskap. Integrasjonen av ulike fagdisipliner, blant annet psykologi, juss, pedagogikk og sosiologi, foregår gjennom hele utdanningsforløpet og utgjør kjerneområdene for barnevernspedagogens kompetanse.

Utdanningen retter seg mot arbeid innen barnevernsfeltet. Kandidatene vil tilegne seg kompetanse som også vil kunne være relevant for arbeid med barn og unges psykiske helse, kriminalomsorg og for arbeid i barnehage og skole. Utdanningen skal også kvalifisere til arbeid i ulike kompetansemiljøer, forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Utdanningen skal gi progresjon som bygger faglig bro mellom bachelor i barnevern og master i barnevern. Utdanningen skal integrere teori, empiri samt ferdighetstrening, og skal kvalifisere til tittelen master i barnevern.

§ 3. *Kompetanseområder*

Master i barnevern skal gi læringsutbytte i tråd med kravene i kapittel 2 til 5 under følgende kompetanseområder:

- Barnevernsfaglig kompetanse
- Forsvarlig rettsanvendelse og rettsikkerhet i barnevernet
- Innovasjon, kritisk tenkning og kunnskapsbasert praksis

Kapittel 2. Læringsutbytte for kompetanseområdet barnevernsfaglig kompetanse

§ 4. *Barnevernsfaglig kompetanse – Kunnskap*

Kandidaten

- a. har avansert kunnskap om barnets utvikling
- b. har avansert kunnskap om risiko- og beskyttelsesfaktorer relatert til barnet, familien og samfunnet
- c. har inngående kunnskap om ulike former for omsorgssvikt, seksuelle overgrep, vold, kriminalitet, rus, psykisk helse, levekår og utenforskap hos barn, unge og foreldre
- d. har inngående kunnskap om familiebaserte, nettverksinvolverende og miljøterapeutiske metoder i tiltaksarbeid
- e. har avansert kunnskap om ulike levesett og verdier knyttet til kulturelt mangfold og minoriteter
- f. har avansert kunnskap om relasjonskompetanse, kommunikasjon, medvirkning og samarbeid
- g. har avansert kunnskap om samiske barns rett til en oppvekst der deres etniske, språklige og kulturelle tilknytninger ivaretas

§ 5. *Barnevernsfaglig kompetanse - Ferdigheter*

Kandidaten

- a. kan analysere og dokumentere barns omsorgssituasjon i lys barnets utvikling, oppvekstforhold og familiens levekår og iverksette relevante tiltak
- b. kan analysere konsekvenser av vurderinger, beslutninger og tiltak for barnet og familien ut ifra analyse av metoder, teori og empiri
- c. kan bruke avansert kunnskap om akuttiltak, hjelpetiltak, fosterhjemsarbeid, ettervern, miljøterapi i og utenfor institusjon
- d. kan på en selvstendig måte bruke relasjonelle ferdigheter til etablering og opprettholdelse av samarbeidsallianser med barn og foreldre
- e. kan bruke relevante metoder for å gjennomføre samtaler med barn om vanskelige livssituasjoner og hendelser

- f. kan bruke relevante metoder for å arbeide systematisk med å styrke foreldres omsorgskompetanse
- g. kan bruke relevante metoder for veiledning av foreldre og fosterforeldre etter plassering utenfor hjemmet
- h. kan bruke kunnskapsbaserte metoder for å veilede av barn, unge og familier i lærings-, mestrings- og endringsprosesser
- i. kan analysere relevante fag- og yrkes etiske problemstillinger og benytte kunnskapen i veiledning og til egen selvivaretagelse
- j. kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet

§ 6. Barnevernsfaglig kompetanse - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan anvende kunnskaper og ferdigheter om inkludering og likestilling for å bidra til likeverdige tjenester
- b. kan analysere og kritisk reflektere over hvordan holdninger, språk og kultur påvirker det barnevernsfaglige arbeidet
- c. kan bruke relevante metoder slik at barn og foreldres rett til medvirkning ivaretas i alle faser i en barnevernssak
- d. kan bruke kunnskap og ferdigheter for å planlegge og anvende familiebaserte og miljøterapeutiske tilnærminger i og utenfor institusjon
- e. kan kommunisere om og kritisk reflektere over faglige og etiske dilemmaer knyttet til barnets omsorgssituasjon, dokumentere disse og vurdere tiltak
- f. kan kommunisere om faglige problemstillinger og utvise god rolleforståelse i tverrfaglig og tverretattlig samarbeid
- g. kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid

Kapittel 3. Læringsutbytte for kompetanseområdet forsvarlig rettsanvendelse og rettsikkerhet i barnevernet

§ 7. Forsvarlig rettsanvendelse og rettsikkerhet i barnevernet - Kunnskap

Kandidaten

- a. har inngående kunnskap om juridisk metode og sentrale rettskilder på barnevernfeltet, herunder FNs barnekonvensjon, Den europeiske menneskerettighetskonvensjon og Haagkonvensjon av 1996
- b. har avansert kunnskap om barns rett til beskyttelse og omsorg, rett til informasjon og medvirkning, og om barnets beste som rettsprinsipp
- c. har avansert kunnskap om barns rettigheter i institusjon og grensene for bruk av tvang
- d. har avansert kunnskap om kravet til forsvarlighet i utrednings- og tiltaksarbeid, og i beslutningsprosesser

§ 8. Forsvarlig rettsanvendelse og rettsikkerhet i barnevernet - Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan selvstendig identifisere og analysere juridiske problemstillinger og anvende juridisk metode og relevante rettskilder for å sikre barns og foreldres rettigheter
- b. kan analysere og forholde seg kritisk til barnevernets rolle, makt og myndighetsutøvelse og til sine egne verdier, i arbeid med barn, unge og familier
- c. kan redegjøre skriftlig og muntlig for barnevernsfaglige og juridiske vurderinger og beslutninger ut fra et helhetlig rettskildebilde og juridisk metode
- d. kan anvende juridisk metode til å foreta forsvarlig juridisk og barnevernfaglig skjønnsutøvelse, og dokumentere vurderinger og beslutninger

§ 9. Forsvarlig rettsanvendelse og rettsikkerhet i barnevernet - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan redegjøre for det rettslige grunnlaget for barnevernets rolle og samfunnsmandat
- b. kan analysere og redegjøre for relevante juridiske-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger
- c. kan identifisere og analysere risikoområder i egen virksomhet og bidra til å forebygge svikt og å endre praksis ved behov

Kapittel 4. Læringsutbytte for kompetanseområdet innovasjon, kritisk tenkning og kunnskapsbasert praksis

§ 10. Innovasjon, kritisk tenkning og kunnskapsbasert praksis - Kunnskap

Kandidaten

- a. har inngående kunnskap om vilkår for innovasjon og fagutvikling
- b. har inngående kunnskap om samfunnsvitenskapelige metoder, vitenskapsteori og forskningsetikk med relevans for barnevernsfeltet
- c. har avansert kunnskap om faglig ledelse og veiledning

§ 11. Innovasjon, kritisk tenkning og kunnskapsbasert praksis - Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan anvende kunnskap om ledelse, veiledning og fagutvikling på individ- og tjenestenivå
- b. kan anvende kunnskap om nye områder innenfor fagområdet
- c. kan gjennomføre et avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt, under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- d. kan gjennomføre fagutviklings- og innovasjonsprosesser som involverer barn, unge og familier og reflektere over ulike faglige og etiske aspekter ved brukerinvolvering i slike prosesser

§ 12. Innovasjon, kritisk tenkning og kunnskapsbasert praksis - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan bidra til nytenkning og innovasjonsprosesser
- b. kan analysere og forholde seg kritisk til egne verdier, tolkninger, yrkesrolle, makt og fungering i møte med familier og samarbeidspartnere, og kan søke veiledning ved behov
- c. kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter om egen og andre profesjoners kompetanse og ansvarsområder til å samhandle både tverrfaglig og tverretattlig for å skape helhetlige tilbud
- d. kan analysere og reflektere over politiske føringer og maktforhold på kommunalt og statlig nivå som påvirker barnevernet
- e. kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å implementere forsknings- og erfaringsbasert kunnskap som ledd i utvikling og kvalitetsforbedring av tjenester og tiltak

Kapittel 5. Studiets oppbygning og praksisstudier

§ 13. Studiets oppbygning

Utdanningen har et omfang på 120 studiepoeng og skal sikre en faglig progresjon og bygger på bachelorutdanning i barnevern.

Utdanningen skal ha en oppbygning som viser hvordan ulike fagområder med relevans for feltet barnevern er integrert og bidrar til en spesialisert barnevernsfaglig kompetanse. Utdanningen skal også ta inn kunnskap fra barn, unge og deres foreldre.

Utdanningen skal bidra til at kandidaten får en fordypning i forskning og utvikle kliniske barnevernsfaglige ferdigheter. Utdanningen skal også tilrettelegges slik at kandidatene får videreutviklet evnen til analytisk og etisk refleksjon, samt kommunikative og skriftlige ferdigheter knyttet til vurderinger, beslutninger og tiltak.

Det kan avholdes en obligatorisk nasjonal deleksamen i løpet av utdanningen. NOKUT skal i samråd med institusjonene fastsette fag/emne, omfang, tidspunkt mv. for en eventuell deleksamen.

§ 14. Praksisstudier

Praksisstudier kan benyttes for å oppnå læringsutbyttene i forskriften. Dersom praksisstudier eller andre former for samarbeid med praksisfeltet og veiledning av kandidater skal benyttes må det inngås samarbeidsavtaler med praksistilbyderen. Avtalene skal regulere ansvar, roller, kapasitet på praksisplasser, kompetanse og samarbeidsarenaer på alle relevante nivå, og kan også regulere forsknings-, utviklings- og innovasjonssamarbeid.

Kapittel 6. Ikrafttredelse

§ 15. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2021. Forskriften gjelder for utdanninger med tittelen masterutdanning i barnevern som tilbys fra høsten 2022.